

פורים משולש

שולחן ערוך אורח חיים הלכות מגילה ופורים סימן תרפח

יום חמשה עשר שחל להיות בשבת (טו) ט ו' } אין קורין (טז) המגילה בשבת, אלא מקדימים לקרותה בערב שבת, וגובים מעות מתנות עניים ה' < ומחלקים אותם בו ביום; וביום שבת מוציאים שני ספרים ובשני קורין: ויבא עמלק; (יז) ואומרים: על הנסים; (יח) י ואין עושים [ז] ז' } סעודת פורים <ח> עד יום אחד בשבת.

תלמוד בבלי מסכת מגילה דף ד עמוד ב

דכולי עלמא מיהא מגילה בשבת לא קרינן, מאי טעמא? אמר רבה: הכל חייבין בקריאת מגילה (ובתקיעת שופר), ואין הכל בקיין במקרא מגילה, גזירה שמא יטלנה בידו וילך ויצל בקי ללמוד, ויעבירנה ארבע אמות ברשות הרבים. והיינו טעמא דשופר, והיינו טעמא דלולב. רב יוסף אמר: מפני שעניניהן של עניים נשואות במקרא מגילה. תניא נמי הכי: אף על פי שאמרו כפרים מקדימין ליום הכניסה - גובין בו ביום, ומחלקין בו ביום. - אף על פי שאמרו? אדרבה, משום דאמרו הוא! אלא: הואיל ואמרו שכפרים מקדימין ליום הכניסה - גובין בו ביום ומחלקין בו ביום, מפני שעניניהם של עניים נשואות במקרא מגילה

משנה ברורה סימן תרפח ס"ק י"ח

ואין עושין וכו' - דאמרינן בירושלמי ויעשו אותם בשבת א"ל ימי משתה כתוב את ששמחתו תלויה בב"ד יצא זה [שבת] ששמחתו בידי שמים היא. וה"ה ממילא [כט] ששילוח מנות גם ביום א' בשבת. והנה מהר"ל חביב האריך להוכיח דבבלי שלנו אין סובר כן ודעתו שהסעודה היא בשבת ועשה כן מעשה בירושלים וגם משלוח מנות בשבת כי המנות הם מהסעודה. והרדב"ז ח"א סימן קמ"ז פסק כהש"ע וכן הוא ג"כ [ל] דעת המ"א והקרבן נתנאל ות' נ"ב ח"א סימן מ"ב. והנה הפר"ח אוסר לטלטל המגילה בשבת מאחר שאין קורין בו אבל כמה [לא] אחרונים חולקין עליו ומתירין:

ודעתו שם נועה דהנכנס קורא צי"ד, אבל כל דברי הכרמי נכתבו בזמן שלא היה בידו לא הרמב"ן ולא הריטב"א, אבל כשזכינו לדבריהם אין מקום למש"כ הכרמי.

סימן קנה

א) מגלה הי' אי' מחגי' באלו אמרו מקדימין ולא מאחרין, צרי"ף הביא הירושלמי דסעודה פורים שחל בשבת מאחרין, ואחרונים ז"ל [המ"א והק"נ] הביאו ק"י רלצ"ה מסוגיא דלקי' ל' אי' בפורים שחל להיות ע"ש ר"א מקדימין פ' זכור שלא תקדים עשי' לזכירה ושמואל אמר כיון דאיכא מוקפין עשי' וזכירה כהדדי גיבה, אלמא דסעודה דמוקפין צ"ע ונראה דזכירה של פרשה זכור קצבו חכמים קדם פורים שהוא יום שאירע בו הגם במחית המן, ויום הפורים קורין אותו חכמים עשיה שהוא יום שאנו עושין אותו זכרון על העבר, בדכתיב ע"י כ"ז, להיות עושים וגו' והכוונה קביעות הימים למזותן, וכן מהפירש"ה דאמר ו"ז אי' מה עשיה למפרע לא, ור"ל אין ע"י קדם ל"ד שאי אפשר לפרש על משתח ומשלוה מנות ומלא"כ דבין אין סדר, ופ' זכור הוא זכירה לנשות צעחיד, ואין נפקותא חס' אנו ויובגין בו כג' המלות שקצבו בו חכמים או לא, דמ"מ יום הפורים הוא יום המאורע ובו מלות זכרון של הנס, והרי אמרו ד' אי' דשאלין ודורשין צ"ע שחל להיות בשבת, ואם אין אנו מקיימין בו קריאת המגלה וסעודה מפני שאי אפשר מ"מ לא שייך לקרוא את יום ע"ז יום המאורע ח' שיש בו מלות ספיקות פורים להשלמה מה שחסרו בשבת, [ומה שאמרו צ' צ' אי' חקיקת זכירה לעשיה היינו קריאת המגילה כלפי עשיית סעודה קורין אותה זכירה, ומשתח ומשחח קורין עשיה] וברש"י הי' אי' מבואר דבזמן כהנ"ג היו קורין בשבת ואח"כ גזרו משום דרבה.

ואחרי שהדבר מפורש בירו' דהסעודה ציוס אי' ופסקוהו הראשונים ז"ל כמבואר צ"ן וסחמו צשי"ע אין מקום להרהר, ולק' מבואר מקור בגמ' דאפשר לאחר זה דאמר רב יוחנן מפני שעיניהם של עניים כו'.

ד' ב' מפני שעיניהם של עניים נשואות למ"מ, פרש"י וא"א בשבת, נראה דר"ל דאי אפשר להביא מתנות לבית עני משום איסור הולאה, ונראה דמ"ע אי אפשר לקיים משלוה מנות בשבת, ואפשר דאין לקבוע מלוה זו בשבת דהוי עובדא דחול כיון דכל העם עסוקין בזה [זכר לדבר שורה בילה י"ד צ' צ'] אבל אין סברא דמשום דיואלין מתנות לאביונים צמעות אי אפשר בשבת דשפיר יש לקיים צבשר ויין, והדבר מוכרח שהרי גזרו במגלה שמה יעצורנה ואין אפשר לקיים משלוה מנות ומלא"כ צ בשבת שתיקון הבאה מצית נותן לבית מקבל [ואכילת מקבל צבית נותן חתקן רק באופן מוגבל ומזומנם].

והא דאמרו מפני שעיניהם כו' משמע דלולא טעם זה הו"ב אפשר לחלק ויקצבו קריאת המגלה בשבת ומשלוה מנות ומלא"כ ליום אחר, ונראה דהיינו לאחר המשלוה ליום א', אבל להקדים אי אפשר דהרי משמע דעת חז"ל נזכרים ונעשים דוקא זכירה קודמת לעשיה, [ואפשר דעיקר טעם דעיניהם של עניים כו' היינו שאין ראו לקרות המגלה ולא לשמחם אבל אם יקדימו ליתנם לית לן בה, וע"כ הכונה שאין מקדימין עשיה לזכירה אבל י"ל שאין רגילין לאמנוי נפשן לפני הנותנין אלא ציוס הקריאה].

ולאהאמור נראה דהל ע"י צ בשבת דבני כרכין קורין צ"ש, מש"מ ומלא"כ צ"ש ודלא כמש"כ צק"ג, ובנ"א"ה נראה דמש"מ ומלא"כ אינם מתחלקים ולכן לא הזכירו בגמ' משנ"מ דזה בכלל מלא"כ, ואמנם צמ"א צ"ש רלצ"ה כ' דמש"מ בכלל משתח ומשחח [שמעתי צ"ש כהנ"ג דמשלוה מנות בכלל מתלא"כ וכמש"כ] והא דבני כפרים המקדימין נותנין לעניים ציוס הכניסה ומש"מ צי"ד הוא משום דעיקר זמנם צי"ד, אבל יום ע"ז שאינו יום הגם לא עבדין בו אלא סעודה המוזכרת בירושלמי.

צ) לענין קריאת נשים בעשרה [למוקפין בחל י"ד בשבת] יש הרבה אדוין להקל. א. דעת רש"י הראצ"ד והר"ז והרא"ש

חומה, חזרו ונבנו חזרו לדין מוקף חומה, וכן אם חרצ ונעשה של עכו"מ בעל דין מוקף וכמש"כ תו' כהוצות מ"ה צ' דאפי' ברוב עכו"מ מהצטל דין מוקף חומה, חזרו וישבו שם ישראל חזר לדין מוקף, ואם הדין כן גם למקרא מגילה יש לתמוה למה לא פי' בגמ' כן הא דריצ"ל, והלכך נראה דלענין מקרא מגילה ח' אם חרצה ואין שם ו' צהים מ"מ קוראין צ"ע, וכן אם נעשית של עכו"מ.

ובאמת דין נעשית של עכו"מ, מבואר להדיא בירושלמי והביאורו הראשונים ז"ל דאיתא החס כרך שחרצ ונעשה של עכו"מ אית חמו בו אין קורין צח"ל קורין כו', ופי' הריטב"א דמצעי ל' צנעשה הכרך כולו של עכו"מ, ישראל הנכנס לשם לא קורא צ"ע, כיון דלענין צחי ע"ה פקע מני' דין מוקף צנעשה של עכו"מ, לענין מקרא מגילה מהו, ופשיע דלענין מקרא מגילה אין הפסד צמה שיושביו עכו"מ, שהרי דין מוקף חומה לענין מקרא מגילה הוא אפי' צחולה לארץ, שאין שם דין צחי ע"ה ויושביו עכו"מ, הי"ג צ"א ח' עפ"י שיושביו עכו"מ דינו כמוקף לענין מקרא מגילה, עוד פי' הריטב"א דכאי ח"ל המוזכר בירושלמי הוא ר"ת חולה לו ר"ל דהסמוך ודאי קורא צ"ע שהרי נחתיב צ"ע והוא לא נשתנה ואין יתכן שבו יקראו צי"ד ויהא עפל חמור מן העיקר [זה ל"ע דאם הטפל אינו חמור מן העיקר דין הוא שגם חולה לו קורין צי"ד אבל הגר"א ז"ל דגרס ג"כ חולה לו יישב זה יעו"ש], ואמנם עדיין לא שמענו מה דין כרך שחרצ ואין בו יושבים כלל לא ישראלים ולא עכו"מ, ישראל הנכנס לשם מה דינו, ואם דין חרצ כדון נעשה של עכו"מ ניחא הא דלא מוקי הא דריצ"ל כשחרצ מיושביו וכמש"כ לעיל, וצמ"כ צבה"ל סי' תרפ"ה כתב צ"ש דבר משה דכרך ששמש, הסמוך לו קורא צי"ד, והנה דין הכרך והסמוך לו הם לעולם כדון אחד, ואם הכרך ששמש הנכנס לתוכו קורא צ"ע הדין נותן שגם הסמוך לו קורא צ"ע, ומשמע שדעתו ז"ל דכרך ששמש פקע מיני' דין מוקף, אבל אין הדבר מוכרח.

ולדעת הרמב"ן דמוקף שאין בו ו' בעלגין זמנו צי"ד, אי אפשר לפרש דברי הירושלמי אלא כשחזרו ונתישבו ישראל, דכ"ז שאין שם ישראלים, הרי אין שם ו' בעלגין ואין לו דין מוקף, וכן פי' בהדיא הרמב"ן דהירושלמי מיירי כשחזרו ישראלים ונתישבו צחוכו, והא דמצעי ל' בירושלמי היינו אם זה שנפסק בישיבת עכו"מ, בעלו דין מוקף מני' לעולם, ולא יועיל החזרת ישראל לתוכו, וכמילתא דריצ"ל בגמ' דידן כרך שחרצ, ופשיע דאינו מפסיק דין מוקף מני' שהרי דין מוקף לענין מקרא מגילה, הוא גם צח"ל בישיבת עכו"מ, ואם אפשר לפרש דברי הירושלמי דהינדון הוא כשחזרו ישראל ונתישבו שם, אין לנו מקור שיחא דין מוקף ח' צעשה שיושביו עכו"מ, ואמנם פשעא דירי' הוא צעשה שיושביו עכו"מ וכמו שפי' הריטב"א, אלא לדעת הרמב"ן דמוקף שאין בו עשרה בעלגין אין לו דין מוקף חתמו כפירושו דהגדון הוא כשחזרו ישראל אבל למאי דקו"ל כדעת ש"פ דמוקף שאין בו עשרה בעלגין לא פקע מיני' דין מוקף, פי' הירושלמי הוא כפשוטו דמצעי ל' צעשה שיושביו עכו"מ, ופשיע דדינו כמוקף, ואין לנו מי שיחלוק על דברי הריטב"א דח' הרמב"ן לא קאמר אלא משום דביושביו עכו"מ חסר התנאי ד' בעלגין אבל לא משום חסרון ישיבת ישראל.

והגר"א ז"ל ציבאורו מפרש ג"כ הירי' צעשה שיושביו עכו"מ, וכ' לישב דברי הרמב"ן דהירושלמי איירי ברוב עכו"מ ויש שם עשרה בעלגין, ומסיק דח"ג דלענין צחי ע"ה רוב עכו"מ מצטלגין דין מוקף, לענין מקרא מגילה אין העכו"מ מצטלגין, ונראה דה"ב לידון בכל העיר עכו"מ, עוד פי' הגר"א דהא דאמרו בירושלמי בו אין קורין ח"ל קורין הוא ביחודתא, בו אין קורין מפני שאין בו ו' בעלגין אבל הסמוך שיש בו ו' בעלגין קורין צ"ע.

נמצא לדינא כרך שחרצ ונעשה של עכו"מ, הסמוך לו קורא צ"ע, כמו שמבואר בירושלמי לפי הריטב"א והגר"א, ולא מלינו מי שחולק ע"ז.

וכן כתב צבה"ל שם צ"ש הכרמי דכרך ששמש של עכו"מ, ישראל הנכנס לשם קורא צ"ע ואמנם צכרמי לא החליט זה

רמב"ם הלכות מגילה וחנוכה פרק א ה"ז

כיצד חל ארבעה עשר להיות באחד בשבת מקדימין וקוראין בחמישי שהוא יום אחד עשר, חל להיות בשלישי קוראין בשני שהוא יום שלשה עשר, חל להיות ברביעי קוראין בשני שהוא יום שני עשר, וכל אלו שמקדימין וקוראין קודם ארבעה עשר אין קוראין אותה י בפחות מעשרה. +/השגת הראב"ד/ וכל אלו שמקדימין וקוראין קודם ארבעה עשר אין קוראין בפחות מעשרה. א"א ואף בארבעה עשר עצמו מצוה בעשרה כרב אסי /מגילה/ (ה) דהא רב גופיה דפליג עליה חש לה להא דרב אסי, ומאי דכתב הרב ז"ל בהלכות ודחה לדרב אסי לאו מילתא היא דהיכא דאפשר למיהוי בעשרה מצוה למהדר עלייהו והיכא דלא אפשר ודאי קרי ביחיד.

משנה ברורה סימן תרצ"ט ק"ס"א

בי"ד ובט"ו - היינו בי"ד לעיירות וט"ו למוקפין ור"ל [נח] אף שהוא בזמנה ואיכא פרסומי ניסא בלא"ה שהכל קוראין באותו זמן אפ"ה צריך לטרוח ולקבץ עשרה שיהיו בעת הקריאה משום פרסומי ניסא וכ"ש אם הוא שלא בזמנה כגון המפרש בים והיוצא בשיירא ואינו מוצא מגילה להוליך עמו דמותר להקדים ולקרונה קודם שיוצא כנ"ל בסימן תרפ"ח ס"ז [נט] או דמתרמי יום ט"ו בשבת דצריכין המוקפין להקדים ולקרונה בע"ש כדאיתא שם בס"ו [ס] בודאי צריך לקבץ עשרה לקריאתו ובזה עוד [סא] חמיר יותר דאי ליכא עשרה לא יברכו [סב] המוקפין עליה:

שער הציון סימן תרצ"ט ק"ס"א

וטעם הקריאה בלא ברכה, דזה תליא בדעות הראשונים אם לדברי רב וכן לרב אסי דשלא בזמנה קורים בעשרה הוא לעכובא או לכתחלה למצוה, דלדברי הר"ף והרשב"א והרמב"ן מיירי רב ורב אסי לענין דיעבד וממילא שלא בזמנה עשרה הוא לעכובא, ואף דלענין זמנה נקטינן דרק לכתחלה צריך לחזור אחר עשרה, שם יש עוד סברא דצריך לפסוק כרב משום דר' יוחנן קאי כוותיה, מה שאין כן שלא בזמנה, ודעת רש"י ורז"ה דהם מיירי רק לענין לכתחלה ולכך יקראנה בלי ברכה. אחר כך מצאתי בפרי חדש שגם הוא פסק כדברינו דיקראנה בלי ברכה:

דמסיק דדוקא צליצור דכיון דביחיד ולא צב צלצור ג"כ יא לא אפשר לחשוב את הליצור ליחיד ומה נגרע שכן עשרה, וזהו בכלל ומאז לה, וכן פי' הר"ן, אלא דהר"ן פירש דאף לדעת הר"ף דשלא בזמנו עשרה מעכצין מ"מ מגלה כחובה בין הכחוצין כשרה דיעבד שאין זה חסרון גמור כחסרון עשרה וזה אינו מוכח די"ל דומחו לה אינו אלא להכשיר בזמנו אלא הר"ן דקדק דלשון ומחו לה משמע לשבר הדיון שאמר, אצל שחבה כחובה בין הכחוצין כשרה ביחיד ופסולה צליצור דיעבד אף שאין ליצור מעכצ זה אי אפשר.

ו' ב' תוד"ה ורצו, ויש שנוכחין בו, והר"ן כתב דעושין סעודה בראשון אצל לא משלי"מ דזהו בכלל מלה"כ דאינו אלא בשני, ולא דמי לזני כפרים המקדמיין דנותנין מלה"כ ציוס הכניסה ומי"מ משלי"מ בזמנן דהתם הסעודה ג"כ אינה ציוס הכניסה, ור"ל דהתם אין עושין הסעודה ציוס הכניסה משום ד"א אינו יוס שגחו הלכך אע"ג דנותנין לעניים ציוס הכניסה משום שעיניהם גשואות לני"מ, מי"מ משלי"מ ציוס הסעודה דכשם דסעודה ראוי לקב"ע בזמנה כן משלי"מ עדיף בזמנה, אצל הכא לעיני אדר ראשון ושני גבי דסעודה עבדין גס בראשון, כשם שאסור בהספד ותענית, ויש מקום לומר לנהוג גם משלי"מ ומלה"כ שהם בכלל חיזוק שמחת הפורים, והמשנה אמרה דאין מלה"כ בראשון אין לנו להלך ולומר דמשלי"מ איתא גס בראשון, אלא משלי"מ ומלה"כ חד מלתא היא ומשלי"מ בכלל מלה"כ דתנן שאינן אלא בראשון, ובני ע"ז שקוראין צי"ד ועושין סעודה צי"ז אין הכרע מדברי הר"ן לא לכאן ולא לכאן, די"ל די"ד עדיף לעיני משלי"מ כיון דהוא עיקר הזמן לרוב העולם ומרווחין ג"כ דריעות של משלי"מ ומלה"כ הם יחדו, וי"ל דחיזוק השמחה צי"ז עדיף.

דין עשרה אינו דוקא בחד קורא ותשעה שומעים אלא אפי' כל אחד קורא במגלה שלו, כדעתן י"ז א' היה כותבה כו' אם כיון לכו ילא, ובגמ' י"ח צ' מוקמינן לה דמנחה מגלה קמי' וקרי לה מניה, ולר"א דאפי' בזמנה צעי עשרה, ולדעת הר"ף דעשרה מעכצ, מוכח מכאן דאע"ג דקרי לעלמו מי"מ מקרי עשרה, ונראה דאע"ג דאין קוראין כולן יחד בשום אלא אחד ממחר קריאחו ואחד מרבה במתניות אין צדק כלום כמו הכא דקרי וכותבה ואינו מכין עם הליצור מי"מ ילא אפי' לרב אפי', דלא משמע כלל דליירי דהליצור ממתין עליו עד שיכתוב, וכן הדיון נותן דגם בתפלת עשרה כל שקבצו צבי"א מקרי ליצור אף שאחד מזדרז ואחד מתעכצ, וכש"כ הכא במגלה דא"ל עשרה רק משום פרוסומא ניסא וכמש"כ לעיל, ואף אם היחיד מתאחר וגומר קריאחו אחר הליצור מקרי צליצור, דכן הוא בכותבה.

והרא"ש, שאין דין עשרה לשיכובה אפי' שלא בזמנו. צ. מדברי הר"מ פ"א ה"ז מבוחר דשלא בזמנו הנאמר בגמ' אינו אלא חוץ מי"ד וט"ו, אצל בני תמיסר הקוראין בארצות ארבע פרוסומא עובא כיון שהוא זמן קריאה לרוב העולם, [ואם זה ג"כ בכלל שלא בזמנו וצעי י' לא יחכן לומר ההלכה בלשון אלו הקוראין קדם י"ד, דהרי לשון זה ממשע בני ע"ז הקוראין צי"ד, אלא ודאי האמת כן דאין בני ע"ז הקוראין צי"ד בכלל שלא בזמנו] ומש"כ צי"ז צשט"ל אוח ני"ע תמוה דגמ' אוחא י"ד שחל בשבת וקוראין צי"ג דזה חשיב שלא בזמנו. ג. באר"ז מסתפק בלאו בני חייבה אי הו כלל עשרה [והיוני קטנים] ומשמע דנשים ודאי הו כלל עשרה כיון דבני חייבה יינהו ואיכא פרוסומא ניסא [ולשון הרמ"א בנשים כבר כתב המ"א דאינו מדוקדק] וכ"כ הרמב"ן דאפי' רובא כבר ילאו לית לן צב, דלאו משום זכותא דעשרה הוא אלא משום פרוסומא ניסא, וא"כ אין מקום לקבוע בפרסומא ניסא תנאים ולמעטוי נשים. ד. למש"כ הרמ"א דוחיד שלא שמע א"ל עשרה כיון דכבר נתפרסם בקריאת עשרה צליצור, נראה דגם שלא בזמנו הדיון כן, ונפל צבירא כל הנידון.

בגליון יד אפרים כתב דהר"ף וחו' דהביאו ראי' דהלכה כרה מהא דאמר ר"י י"ע צ' צליצור מכלל דאיכא ביחיד ליה לכו סברה הראש"ד דאם כבר קראו צליצור איכא פרוסומא ויכול יהוד לקרותה אח"כ יחידו, דא"כ אפשר לאוקמי בהיה דר"י בהכי, ואפשר דלא שייך לאוקמי בהכי כיון דלא הוזכר דבר זה בהדיא בגמ', מדרך הגמ' לפרש, וסתמא משמע דר"י צא למעט יהוד הקורא בזמנה, דבר שהוזכר בהדיא בגמ' ודברי הראש"ד נלמד מהיה עובר אחרי צי"כ"א אם כיון לכו ילא וכמו שהביא צ"י צשם הר"ן, והר"ן כתב כיון דבמתום הקריאה יש עשרה, ודעת הראש"ד דה"ה ביחיד הקורא אחריהם, ועוד נראה לדעת הסוברין דעשרה מעכצין מוכח בגמ' דלאחר שקראו צליצור מותר ביחיד דאמרו י"ח צ' לא יאמר אקרא חליה עם הליצור כו' משמע דחליה הראשון לא יקרא עם הליצור דרביעא דלישנא בלשון חכמים לומר ואחזור ואקרא צליצור אחר אם היה הדיון כן, דצליכא ליצור אחר לא שייך לדון בזה. ומש"כ צי"א שם דהראש"ד ס"ל דצמקום דעינין עשרה אף דיעבד לא ילא ביחידות, והראש"ד חידש דלאחר הליצור חשיב כצליצור כדי לתרץ בהיה דר"י כחובה בין הכחוצים, אין לכל זה הכרח, ואם הראש"ד שהביא הא"ח הוא הראש"ד בעל השגות הרי דעתו ז"ל מצורחה פ"א ה"ז דאין עשרה אלא לכתחלה, והיה דר"י צאין לו עשרה, ולא מוקי לה בקורא אחר הליצור. נראה לדעת רש"י וסיעתו דאין עשרה מעכצין לכ"ע, הו דאמר הקורא במגילה הכחוצין בין הכחוצין לא ילא בעל למאי

השמיטה להלכות ברכת הפירות

ושייך לריש סימן ל"ג

צירושלמי בגרעניי אגסין וקרוסמולין אצל שאר גרענין לא, וכן תנן טוקלין פ"ב מ"ב דאין מלטרפיה ואם היו פירי למה אין מלטרפיה, עכ"ל, ודבריו ז"ל תמוהים לן מאד, דאדרבה לענין תרומה גרעניי זיתים תמרים וחרוצים אסורים לזרים אף שלא כנסן וכדמניא בתוס' דתרומות ופסקה הר"מ פ"א דתרומות ה"א, ובשאר גרענין מהני כיוס, אם לא ציבשים שאין להם מיץ, וכן לענין טו"א רובץ מלטרף, ואם נזמה צרכה לתרומה צמקום דמהני כיוסם א"כ כל גרענין המתוקים צפה"ע, והאסורין בלא כיוסם מוכח שוב פירי, ואדרבה קשה על הרשב"א שכתב דכל הגרענין מברך צפה"א, וע"כ ז"ל דלא חשיב פירי לענין תרומה אלא מדברגן אצל אכתי אין הכרע בדבר [ועי' לעיל ס' ל"ג, ערלה ס' ג'].

ג) שו"ע או"ח ס' ר"ב ס"ג גרעניי הפירות אם הם מתוקים מברך עליהם צפה"ע, כ"כ חוספות והרא"ש צרכות ל"ו צ' מדחייבין בערלה, ופירשו דמקרא לא ילפינן אלא לקליפין אצל גרענין מסבדא דפירי הוא, ולדבריהם אין ערלה נוהג אלא בגרענין המתוקין, והגרי"א צביאורו וצשני"א ערלה פ"ג מ"א, חלק עליהם דצירי מבוחר דגם גרענין מרבינן מקרא. ומיהו אכתי אין זה מכריע דין גרענין המתוקין, די"ל דמרבינן בערלה אף גרעניי אחרוג ושאר גרענין המרים והיבשים וכמו דמרבינן קליפי אף אותן שכן עץ צעלמא, אצל גרענין המתוקין י"ל דפירי הן, והוסף הגרי"א להוכיח דאף המתוקין לאו פירי הן, מדתנן תרומות פ"א מ"ה דגרענין שכנסן הכהן אסורים לזר ומקמינן